

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **K. K.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2021, č. j. 13 Az 9/2021 - 25,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2021, č. j. 13 Az 9/2021 - 25,
se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2021, č. j. OAM-881/ZA-ZA11-D07-2020, shledal žalovaný žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro rozhodné období (dále též „zákon o azylu“) nepřipustnou a řízení o ní dle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Žalovaný dovodil, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, je Estonská republika.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným usnesením odmítl z důvodu

nekonkrétnosti uplatněných tvrzení, resp. z důvodu absence žalobního bodu. Napadené usnesení městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítal, že městský soud pochybil, pokud žalobu odmítl. Ačkoliv stěžovatel formuloval žalobu poměrně strohým způsobem, měla být posouzena meritorním způsobem. Městský soud měl nadto povinnost stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek (správně usnesení - pozn. Nejvyššího správního soudu) a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Požádal i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Námitky ostatně směřují pouze vůči usnesení Městského soudu v Praze (kterým byla žaloba odmítnuta), a proto nepovažuje za nutné na ně reagovat, neboť směřují výhradně do postupu městského soudu. Žalovaný neshledal ani důvod pro přiznání odkladného účinku. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost, popřípadě odmítl pro nepřijatelnost.

V.

[5] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Soud se proto v souladu s § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelů, a je tedy přijatelná. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního zdejší soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[6] Z níže uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přijatelnou a důvodnou.

[7] Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že městský soud pochybil, pokud žalobu odmítl.

pokračování

[8] Mezi stranami není sporné, že žalobce v žalobě uvedl, že „*kvůli vadám předcházejícího správního řízení. Správní řízení je soubor pravidel, kterými se správní orgán při rozhodování musí řídit. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. V rozporu s tímto celé řízení bylo jednostranné a neobjektivní. Žalovaný porušil svou povinnost postupovat řádným procesním postupem v souladu s právním řádem ČR, se zásadami a principy činnosti správních orgánů. Podle mého názoru Ministerstvo vnitra své rozhodnutí nedostatečně odůvodnilo a vyložilo zákon chybně.*“ Návazně pak stěžovatel v žalobě poukázal na důsledky předmětného rozhodnutí pro jeho osobu (odloučení od osoby blízké, nesplnění závazky atp.) a na základě nich požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.

[9] Nejvyšší správní soud se již zabýval otázkou, zda lze takovou žalobní argumentaci považovat za žalobní bod(y). V nedávném rozsudku ze dne 20. 8. 2020, č. j. 7 Azs 112/2020 - 46, konstatoval, že v žalobě žalobci mimo jiné uvedli [pozn. NSS: s příslušnou jazykovou korekcí nemění význam textu], že „*rozhodnutí žalovaného označujeme za nezákonné a nepřezkoumatelné kvůli vadám předcházejícího správního řízení (...) celé řízení bylo jednostranné a neobjektivní. Žalovaný porušil svoji povinnost postupovat řádným procesním postupem v souladu s právním řádem (...) Ministerstvo vnitra své rozhodnutí nedostatečně odůvodnilo a vyložilo zákon chybně.*“

[10] Soud v rozsudku ze dne 20. 8. 2020, č. j. 7 Azs 112/2020 - 46, dovedl, že takovou argumentaci lze považovat za žalobní body ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu. „*[D]ůvody, které stěžovatelé sami uvedli v podané žalobě, dosahují standardů, které rozšířený senát od žalobců při formulaci žalobních bodů požaduje. Při vědomí specifík řízení ve věcech týkajících se mezinárodní ochrany, kde k absenci znalostí pravidel soudního přezkumu, namnoze přistupuje i jazyková bariéra znesnadňující účastníkům řízení kvalifikovaně vyjádřit své výhrady proti napadenému správnímu rozhodnutí, lze relativně bezpečně uzavřít, že některá z žalobních tvrzení umožňují podanou žalobu uchopit a přezkoumat, byť se tak následně může stát v míře přímo úměrné obecnosti žalobních tvrzení, pokud nebudou následně upřesněna. Platí to zejména u tvrzení o nedostatečném odůvodnění napadeného rozhodnutí či chybném výkladu zákona a též ohledně tvrzení o jednostranném a neobjektivním vedení celého řízení. Krajský soud tak nestál před dilematem, čím se má vlastně v řízení o podané žalobě zabývat, ale spíše před posouzením, v čem měla jednotlivá relativně obecná tvrzení svůj základ. Jakkoli lze tedy podané žalobě vytýkat její obecnost, vyplývající z nedostatku odborných znalostí stěžovatelů, lze z jejího obsahu učinit bezpečný závěr, co žalobci žalobou napadenému rozhodnutí vytýkají a v jakých mantinelech bude následný soudní přezkum probíhat. (...) Nebyl tak dán základní předpoklad pro následné úvahy krajského soudu o tom, že již nezbývá v důsledku pozdního uplatnění žádosti o ustanovení zástupce žádný prostor pro doplnění žaloby o chybějící náležitost a jsou splněny podmínky pro její odmítnutí podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (...) Nejvyšší správní soud proto s ohledem na výše uvedené napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Bude vycházet z toho, že podaná žaloba obsahuje žalobní body, nebyl proto dán důvod k jejímu odmítnutí podle § 37 odst. 5 s. ř. s.*“

[11] Ani z městským soudem akcentované judikatury nevyplývá, že by městský soud mohl bez dalšího žalobu odmítnout. V žádném z rozsudků akcentovaných městským

soudem se Nejvyšší správní soud takto (k identické žalobní argumentaci) nevyjádřil. Nejvyšší správní soud připomíná, že již podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, lze žalobu odmítnout „*tehdy, když ve lhůtě pro podání žaloby žalobce nepředestřel žádný (...) žalobní bod, popřípadě jen natolik nekonkrétní, že žalobu nebylo možno projednat, a žalobce na výzvu soudu tuto vadu ve stanovené lhůtě neodstranil*“. K problematice žalobních bodů se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyslovil také v rozsudku ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, v němž dospěl k závěru, že „*uplatnění alespoň jednoho projednatelného žalobního bodu nepředstavuje podmínku řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], ale zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Absence takovéto náležitosti se odstraňuje postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s., soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas. Neuplatní-li žalobce ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s.*“ Nutno dodat, že námitky, které uplatnil žalobce v žalobě, běžně posuzuje i sám Nejvyšší správní soud v řízeních o kasačních stížnostech. Ostatně, pokud městský soud považoval žalobní námitky za příliš obecné, mohl stěžovatele vyzvat k jejich upřesnění. Zde soud připomíná i to, že žaloba nebyla doručena městskému soudu v poslední den lhůty. Městský soud přitom ani řádně nezdůvodnil, z čeho dovedl neúčelnost výzvy k doplnění žaloby (viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, a rozsudek ze dne 19. 9. 2018, č. j. 2 Azs 228/2018 - 27). V tomto ohledu je přitom třeba vždy vycházet z konkrétních okolností dané věci a náležitě odůvodnit, proč v daném případě nepřicházela v úvahu výzva k doplnění žaloby (srov. např. rozsudky ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 As 50/2014 - 18, ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 Afs 2/2011 - 55, a ze dne 23. 10. 2009, č. j. 8 Afs 31/2009 - 74). Takto však městský nepostupoval.

[12] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou. Proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 220/2017 - 23, ze dne 4. 4. 2017, č. j. 2 As 70/2017 - 19 atp.).

[13] Z důvodu, že o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí, Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. července 2021

pokračování

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu